

גִּזְרַת מַלְכָּא רבי יהודה חולק ואומר שכל אלו החוקים שבאים מהמקום של המלכות הנקראת צדק, והם נקראים חוקתי בלשון נקבה כי הם רומזים אל המלכות ולא אל היסוד, ואלו החוקים הם כגזירת מלך על עבדיו שהוא גזירה בלא סיבה וכן המלכות מקבלת את גזירות הדין מהמלך ז"א ובה הם מצטיירים משום שהמלכות היא דין ועל זה מורה שמה צדק, ולכן הדינים הבאים ממנה הם בתוקף הדין ובלי טעם (רמ"ק). **וּבְכָל אֶתְרֵי דְאַקְרֵי מִשְׁפֵּט אֶקְרוּן דִּינָא דְמַלְכָּא, דְּאִיהוּ מַלְכָּא קְדִישָׁא** ובכל מקום שהדינים נקראים משפט כמו מש"כ את משפטי תעשו אז הם נקראים הדינים של המלך שהוא המלך הקדוש שהוא הבינה (רמ"ק), **קְדִישָׁא בְּרִידֵי הוּא מַלְכָּא דְשִׁלְמָא** [קענה] **כֻּלָּא דִּילֵיהּ הוּא** והקב"ה שהוא הבינה הוא המלך שכל העולם הוא שלו כי הבינה כוללת את הז"ת הנקראים חק ומשפט (מק"מ). **דְּהוּא מַלְכָּא קְדִישָׁא, בְּאַתְרֵי דְתִרְיָן חוּלְקִין אֶחֱיָדָן דָּא בְּדָא** והוא הבינה נקרא המלך הקדוש ומקומו הוא במקום ששני החלקים שהם זו"ן אחוזים זה בזה כי הבינה היא כוללת את זו"ן ועל ידה הם נאחזים זה בזה ומתייחדים (מק"מ). **וְעַל דָּא פְּתִיב, צִדְקָא וּמִשְׁפֵּט מְכוּן כְּסָאָדָּא** ועל הבינה כתוב צדק ומשפט מכון כסאָדָּא, **וְאִינוּן דִּינָא וְרַחֲמִי. וּבְגִינֵי כֶּךָ חֶק וּמִשְׁפֵּט** וזו"ן הם דין ורחמים ומשום כך הם נקראים חק ומשפט כי חק מורה על דין ומשפט מורה על רחמים (רמ"ק). **וְעַל דָּא פְּתִיב** ועל כך כתוב **חֶקְיוֹ וּמִשְׁפֵּטְיוֹ**

 אור הרשב"י

[קענה] המק"מ גורם מלכא דעלמא.

הלימוד היומי

לע"נ שמואל חי בן לאה ז"ל

לְיִשְׂרָאֵל. לְיִשְׂרָאֵל וְלֹא לְשָׂאֵר עַמּוּיִם שֶׁהֵם נִיתְּנוּ דוּקָא לְיִשְׂרָאֵל וְלֹא

לְשָׂאֵר הָעַמּוּיִם.

בְּתַרְיָה מַה פְּתִיב וְאַחֲרָיו מַה כְּתוּב, לֹא עָשָׂה כֵּן לְכָל גּוֹי.

וְתַנִּינָן, אַף עַל גַּב דְּאַתְּגִזֵּר וְלֹא עָבִיד פְּקוּדֵי

אוֹרֵייתָא, הֵרִי הוּא כְּגוּי בְּכָלָא, וְאַסִּיר לְמִילָּה לִיהָ

פְּתַנְגְּמֵי אוֹרֵייתָא וּלְמַדְנָא שְׂאֵפִילוּ אִם הִגְר נִימוּל וְהוּא לֹא עוֹשֶׂה אֶת מִצְוֹת

הַתּוֹרָה דְּהֵינּוּ שְׂהוּא לֹא קִיבֵל עֲלֵיו עוֹל תּוֹרָה וּמִצְוֹת אִז הֵרִי הוּא כְּגוּי לְכָל דְּבַר וְאַסּוּר

לְלַמַּד אוֹתוֹ דְּבַרֵי תּוֹרָה. וְעַל דָּא תַנִּינָן (שְׁמוֹת כ) מִזְבַּח אֲבָנִים, דָּא

מִזְבַּח אֲבָנִים מִפְּשֵׁי וְעַל כֵּךְ לְמַדְנָא שְׂמִשׁׁכַּי מִזְבַּח אֲבָנִים פִּירוּשׁוֹ אֲבָנִים מִמַּשׁ

דְּהֵינּוּ שִׁגְר שְׁנִימוּל נַחֲשָׁב כְּאִילוּ בְּנֵה מִזְבַּח אוֹלָם אִם לֹא קִיבֵל עוֹל תּוֹרָה וּמִצְוֹת אִז הוּא

בְּבַחֲנֵת מִזְבַּח אֲבָנִים. וְהָא קִשְׁיֵי דְלִבִּיהָ בְּאַתְרֵיהָ קִימָא,

וְזוּהָמָא לָא אֶתְפָּסַק מִנִּיהָ כִּי הֵרִי קִשְׁיֵי לִיבֵי נִמְצָאָת עֵדִין בְּמִקּוּמָה

וְהוּזוּהָמָה לֹא נִפְסָקָה מִמֶּנּוּ כִּי רַק ע"י הַמִּיִּלָּה וְקַבְּלַת עוֹל תו"מ הוּא זוֹכֵה לְהַסִּיר אֶת לֵב הָאֲבָן

וּלְקַבֵּל לֵב בֶּשֶׂר וְזוּהוּ הַמִּזְבַּח שְׂהוּא בּוֹנֵה אוֹלָם אִם לֹא מְקַבֵּל עֲלֵיו עוֹל תו"מ נִשְׂאֵר לוֹ לֵב

אֲבָן וְהוּא בְּבַחֲנֵת מִזְבַּח אֲבָנִים (רמ"ק).

בְּגִינֵי פְּדָה, לָא סָלִיק בְּיַדִּיהָ הֵהוּא גְזִירוֹ, וְלֹא מְהַנְיָא

לִיהָ וּמִשּׁוּם כֵּךְ לֹא עֵלָה בִּידוֹ אוֹתוֹ מִצְוֹת הַמִּיִּלָּה וְכֵן הִיא לֹא הוֹעִילָה לוֹ.

וְעַל דָּא פְּתִיב וְעַל כֵּךְ כְּתוּב, (שְׁמוֹת כ) כִּי חִרְבַּךְ הִנְפַתָּ עָלֶיךָ

וְתַחֲלָלְתָּ דְּהֵינּוּ שְׂאֵפִילוּ שֶׁהִנְפַת אֶת חִרְבְּךָ בְּכַדִּי לְמוֹל אִם לֹא קַבְּלַת עוֹל תו"מ, מִצְוֹת

המילה התחללה ולא מועילה ואסור ללמדו תורה. **בְּגִינֵי כֶּךָ, לֹא עָשָׂה כֵּן לְכָל גּוֹי סֶתֶם** ומשום כך כתוב לא עשה כך לכל גוי סתם כי הוא בא לכלול את מי שנימול ולא קיבל עליו עול תו"מ שהוא גוי לכל דבר. **וּמִשְׁפָּטִים בַּל יִדְעוּם לְעֵלָם וְלְעַלְמֵי עֲלָמִין. מַלְּאָךְ אַחֲרָא** (נ"א זְעִירָא), **לֹא יַחֲבִינֵן לָהּ, כָּל שִׁבְן רְזֵי אֲוֶרְיִיתָא, וְנִמוּסֵין דְּאֲוֶרְיִיתָא** ואין מודיעים לו את משפטי התורה לעולם ולעולמי עולמים ולא נותנים לו אפילו דבר קטן מהתורה וכ"ש שלא נותנים לו את סודות התורה ואת טעמי חוקות התורה. **וּכְתִיב** כי כתוב על ישראל, (דברים לב) **כִּי חֶלֶק יִהְיֶה עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבְל נַחֲלָתוֹ** ורק ישראל הם חלקו ונחלתו של הקב"ה וכן נאמר על ישראל, (תהלים קמד) **אֲשֶׁר־יִהְיֶה הָעָם שֶׁפָּכָה לּוֹ אֲשֶׁר־יִהְיֶה הָעָם שֶׁיְהוָה אֱלֹהָיו.**

מִתְנִיתִין, למדנו בבב"יתא של סתרי תורה **בְּנִמוּסֵי טְהִירִין. אַרְבַּע מִפְתָּחִין שׁוּיִין לְאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלָמָא בְּזוּיִתְהוֹן** שבחוקי המלאכים המאירים יש ארבע מפתחות שהם ד' מלאכים מיכאל וגבריאל ואוריאל ורפאל הנקראים מפתחות כי הם פתחים שדרכם עובר כל השפע הנשפע לתחתונים והם מונחים ומסודרים לארבע רוחות העולם כי מיכאל בדרום וגבריאל בצפון ואוריאל במזרח ורפאל במערב וכל זה הוא בסוד הארתם והזיוו שלהם, דהיינו שהם אינם גשמיים שנוכל לייחס להם מקום גשמי אלא הארתם וזיוו מתפשטים בבחינת הצדדים הרוחניים (רמ"ק). **אֲשֶׁתְּכֹחוֹ חֵד לְסֵטֶר אַרְבַּע, וְאַרְבַּע לְסֵטֶר חֵד** ונמצא שכל אחד מהמלאכים הוא בארבע רוחות ויש ארבע מלאכים ברוח אחד כי כל מלאך כלול מארבע ולכן יש לכל מלאך ארבע פנים הפונים לארבעה רוחות העולם

(רמ"ק). אַתְּנַלְפֵן (ס"א אַתְּפַלְגֵן) בְּחֵד גְּוֹנָא. בְּהוּא גְּוֹנָא, תְּכֵלָא, וְאַרְגְּוֹנָא וְצִבְעֵ זְהוּרִי, וְהוּרָא, וְסוּמְקָא וְכָל אַחַד נַחֲקָא בְּגוּוֹן אַחַד וּבְאוּתוֹ גוּוֹן יֵשׁ תְּכֵלֵת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שְׁנִי וְלִבָּן וְאַדּוּם כִּי כָל גוּוֹן מוֹרָה עַל הַפְּעוּלָה שֶׁלִּמְטָה, כִּי לִבָּן מוֹרָה עַל חֶסֶד שֶׁהוּא מִיכָאֵל, וְאַדּוּם מוֹרָה עַל דִּין שֶׁהוּא גְּבֵרִיאֵל, וְתוֹלַעַת שְׁנִי הוּא לְשׁוֹן שְׁתֵּי גוּוֹנִים וְהוּא בְּאוּרִיאֵל הַנִּקְרָא גַם נוּרִיאֵל וְהוּא מִצַּד הַתּוֹת כִּי לַפְּעָמִים הוּא נוֹטָה אֶל הַחֶסֶד וְאֵז הוּא נִקְרָא אוּרִיאֵל וְלַפְּעָמִים הוּא נוֹטָה אֶל הַדִּין וְאֵז הוּא נִקְרָא נוּרִיאֵל מִלְּשׁוֹן נוֹר דְּלִיק, וְתַכְלֵת הוּא בְּמַלְכוּת הַפּוֹעֵלֶת נֶגַד הַחִיצוֹנִים וְהוּא בְּרַפְאֵל, וְכַלְלוֹת כּוֹלָם נִקְרָאִים אַרְגָּמָן שֶׁהוּא ר"ת אוּרִיאֵל רַפְאֵל גְּבֵרִיאֵל מִיכָאֵל נוּרִיאֵל [קעו]

אור הרשב"י

כשהנישו לרבינו כוס תה כבכול יום עמד ראש הישיבה והניש את כוס התה שלו לאותו תלמיד באומרו, לך מגיע היום כל הכבוד, אתה שוויתרת על הטיוול בחיק המשפחה ונשארת לשקוד על תלמודך, אשריך ואשרי חלקך. איך באמת התגבר התלמיד על רצונותיו וכיצד נוכל אנו להתגבר גם כן על כל האתגרים והבעיות שבחיינו הרי יש כל כך הרבה בעיות? את זה נלמד מהמעשה הבא, הפרופסור החל את השיעור בהרמת כוס עם מעט תה הוא החזיק את הכוס גבוה לוודא שכולם רואים אותה ושאל את הסטודנטים כמה לדעתכם הכוס שוקלת? 50 גרם... 100 גרם... 125 גרם... ענו הסטודנטים. על מנת לדעת כמה היא שוקלת עלי לשקול אותה אמר הפרופסור, אבל מה יקרה אם אחזיק את הכוס כך למעלה כמה דקות? שום דבר אמרו הסטודנטים, מה יקרה

[קעו] במילה גמרא ספונים שמות המלאכים בראשי התיבות גבריאל מיכאל רפאל אוריאל כי מי שלומד תורה ובפרט לימוד הגמרא שהוא קשה ומפרך זוכה להיות מוקף בשמירת המלאכים אשר מלוים אותו בכל דרכיו לשמרו מכל מיני פגעים ומקרים רעים שהרי התורה אנוני מננא ואצולי מצלא (סוטה כא) "כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכך" (תהלים צא יא). לפני השיעור אחד מהתלמידים הצעירים ניגש אל ראש ישיבת פורת יוסף הגאון רבי יהודה צדקה וצ"ל וביקש להשתחרר היום מסדרי הישיבה כדי שיוכל להצטרף אל בני משפחתו שיוצאים לנפוש בחיק הטבע אמר לו רבינו שמע בקולי בנו! חבל על כל רגע שתבטל מהלימוד, תורתך חשובה בשמים, התלמיד קיבל את דברי רבו ונכנס אל השיעור כשהוא שוכח מהטיול, במהלך השיעור